

попереднього звернення до постачальника є погодження сторонами терміну постачання цифрового контенту, або будь-яке інше повідомлення постачальника перед, або в момент укладення договору, про те, що отримання цифрового контенту у визначений термін має істотне значення для одержувача. При цьому, для розірвання договору, одержувач, згідно зі положеннями ст. 15 Директиви 2019/770 про договори постачання цифрового контенту та цифрових послуг, повинен надіслати постачальнику повідомлення про відмову від договору. Одержавши його, постачальник зобов'язується повернути сплачену за умовами договору ціну. Варто наголосити, що у випадку укладення строкової угоди, на підставі якої здійснювалось постачання цифрового контенту протягом визначеного періоду, на постачальника покладається обов'язок повернути одержувачу суму грошових коштів пропорційну кількості недоотриманого цифрового контенту.

Національне законодавство у сфері обігу нематеріальними даними переживає епоху становлення. Саме тому, першочерговим завданням національної доктрини є розроблення ефективних норм регулювання цифрового ринку. Варто наголосити, що євроінтеграційний курс України має безпосередній вплив на вектор розвитку національного законодавства, його формування у світлі адаптації із чинними положеннями як первинного, так і вторинного права ЄС.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0770&from=EN>

2. Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content COM/2015/0634 final - 2015/0287 (COD). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52015PC0634>

dr Joanna Słyszewska
Faculty of Law and Administration
University of Warmia and Mazury in Olsztyn

EFEKTYWNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W KSZTAŁTOWANIU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Pomimo osiągnięcia znacznego postępu w dziedzinie cyfryzacji społeczeństwa i gospodarki oraz odnotowanych postępów w takich obszarach, jak łączność, kapitał ludzki i wykorzystanie Internetu, Polska nadal należy do państw „pozostających w tyle” w stosunku do pozostałych państw Unii Europejskiej [3, p. 105]. Rozwój społeczeństwa informacyjnego wymaga wieloaspektowych, skoordynowanych działań i współpracy sektora publicznego, prywatnego oraz organizacji pozarządowych. Brak spójnego planu oraz niewystarczająca współpraca między wymienionymi sektorami powoduje ogólne spowolnienie i niską efektywność tych działań.

Jak wynika z danych statystycznych opublikowanych przez Eurostat, według Indeksu Gospodarki Cyfrowej i Społeczeństwa Cyfrowego 2020 (DESI) Polska w 2019 r. w rankingu rozwoju społeczeństwa informacyjnego zajęła dalekie, bo aż 23. miejsce (na 28 państw zrzeszonych w UE) [10]. Podawane w raporcie dane skłaniają do refleksji, że prawie połowa naszego społeczeństwa nie posiada podstawowych umiejętności cyfrowych, a aż 60% przedsiębiorstw charakteryzuje się bardzo niskim poziomem cyfryzacji. Przyczyna tkwi w stosunkowo późnym, w porównaniu z innymi państwami unijnymi zaangażowaniu Polski w rozwój sektora ICT. W Polsce działania związane z budową podstaw społeczeństwa informacyjnego nastąpiły dopiero w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia (m.in. uzyskano dostęp do Internetu, pojawiła się telefonia komórkowa) [5], natomiast bardziej zorganizowane i planowe działania przeprowadzono dopiero po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej [2, p. 88], kiedy realizację celów związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego wsparły fundusze unijne, co znacznie poprawiło pozycję Polski w rankingu indeksu DESI.

Pojawia się tu problem tzw. wykluczenia cyfrowego określanej również jako podział cyfrowy lub informacyjny, analfabetyzm cyfrowy, luka cyfrowa, marginalizacja cyfrowa [9, p. 395]. Wykluczenie cyfrowe jest tożsame z wykluczeniem społecznym, rozumianym jako brak dostępu do określonych dóbr koniecznych do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Jest jednak zjawiskiem bardziej złożonym, na który składa się wiele czynników, bardzo często wynikających nie tylko z braku przekonań tych, którzy są wykluczeni, ale i z deficytów niezależnych od wykluczonych [7, p.3].

Jednym z kluczowych obszarów wpływającym na rozwój społeczeństwa informacyjnego jest edukacja, czyli ta dziedzina życia społecznego, która przekształca informację w wiedzę [8, p. 41]. Obecnie trudno sobie wyobrazić funkcjonowanie bez informacji przedsiębiorstwa, urzędu, banku, uczelni wyższej czy biblioteki. Nowe technologie, maszyny i urządzenia decydują o lepszych efektach produkcyjnych i w konsekwencji prowadzą do rozwoju gospodarczego [4, p. 104]. Komputeryzacja, automatyzacja, robotyzacja zmienia też sposób wykonywania wielu zawodów i przebudowuje cały rynek pracy [1, p. 25].

Znaczący wkład w likwidowanie barier kompetencyjnych mają działania podejmowane przez różne instytucje i organizacje pozarządowe. Skutecznie potrafią zidentyfikować przyczyny istniejących problemów oraz dokonać szczegółowej analizy potrzeb i umiejętności swoich beneficjentów. Tzw. trzeci sektor nie tylko jest w stanie pokazać możliwości, ale też i korzyści płynące z funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym. Ogromnym wsparciem dla działalności trzeciego sektora w wyżej wymienionych obszarach są unijne fundusze strukturalne oraz środki od grantodawców [6, p. 227]. Stanowią one dla organizacji pozarządowych ogromną szansę, zresztą nie tylko dla nich, ale także i dla odbiorców ich usług, bowiem działalność projektowa wymusza ciągłą aktywność i zaangażowanie, doskonalenie kadr, większy profesjonalizm, zmusza do wymiany kontaktów i doświadczeń z podobnymi organizacjami. Jednakże barierą wydają się tu być zbyt ustrukturyzowane fundusze publiczne. Problem ten dotyczy praktycznie całego trzeciego sektora i utrudnia pracę obu stronom- zarówno organizacjom pozarządowym, jak i urzędnikom. Wystawia to negatywną ocenę procesowi legislacji, który jest szybki, nieprzemyślany, zmiany są wprowadzane w ostatniej chwili, nie są szerzej konsultowane z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Wydaje się, że sektor pozarządowy został poddany nadmiernej biurokratyzacji- brakuje elastyczności działań

i narzuca się zbyt wiele ograniczeń, zwłaszcza dla organizacji pozarządowych związanych z innowacją i dynamicznie rozwijającymi się technologiami, gdzie nie wszystko można przewidzieć.

LITERATURE:

1. Balcewicz J., *Spółeczeństwo informacyjne w czasach cyfrowej rewolucji – o zjawisku bańki informacyjnej i jego następstwach* [in:] *Zjawisko dezinformacji w dobie rewolucji cyfrowej. Państwo. Spółeczeństwo. Polityka. Biznes*, eds. M. Wrzosek, NASK Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2019.

2. Koćwin L., *Spółeczeństwo cyfrowe w Polsce- strategie, plany i realia*, [in:] *Komunikacja a zmiana społeczna*, eds. J. Kędzior, B. Krawiec, M. Biedroń, A. Mitręga, Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2018, pp. 85-108.

3. Koćwin L., *Wyzwania i problemy kreacji społeczeństwa informacyjnego w Polsce*, [in:] *Praktyki komunikacyjne*, eds. J. Kędzior, Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2019, pp. 97-123.

4. Krztoń W., *XXI wiek- wiekiem społeczeństwa informacyjnego*, „Modern Management Review” (2015) 3, pp. 101- 112.

5. Retkiewicz W., *Spółeczeństwo informacyjne w Polsce*. <https://www.researchgate.net/publication/256843986>

6. Słyszewska J., *Rola organizacji pozarządowych w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego*, [in] *Bezpieczeństwo w dobie cyfrowej transformacji – aspekty prawne, organizacyjne i społeczne*, eds. M. Such- Pyrgiel, A. Gołębiowska, Warszawa 2021, pp. 215- 229.

7. Stawicka A., *Wykluczenie cyfrowe w Polsce*, Kancelaria Senatu, Warszawa 2015.

8. Stecyk A., *Wiedza i nauczanie elektroniczne w społeczeństwie informacyjnym*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne Problemy Usług” (2010) 57, pp. 39- 47.

9. Tomczyk Ł., *Wykluczenie cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym*, [in:] *Spółeczeństwo informacyjne. Krok naprzód, dwa kroki wstecz*, eds. P. Sienkiewicz, J. S. Nowak, Wydawnictwo PTI, Katowice 2008, pp. 393- 402.

10. https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-economy-and-society-index-desi_